

18,439,844 հազարահարյա տարին: Դրոն Գաղ-
ղիս կը մտնէ տարին 26,613,197 հազարահարյա
մաքուր կապար, որոնցմէ 8,393,535 հազարա-
կրամ նորէն գուրս կը խրկէ այլ և այլ ձևերով:
Ասկէ կը տեսնուի թէ Գաղղիոյ մէջ գեռ շատ ե-
տե և կապարի հանքաց գործածութիւնը:

Բաժնի ճարտարութիւն յԱգլիա — Անգլիա
երկրագործութեան 1,460,896 հոգի զբաղած
են. ասոնցմէ 1,038,791 հոգին առանին ծառայու-
թեան, և 501,465 հոգի ալ բամբակի ճարտարու-
թեան: Յամին 1856 ներս մտած բամբակն էր
900 միլիոն անգլիական լիպրա, որոնց 700 միլիոնը
միայն Ամերիկան տուաւ, մնացածն ալ Արևելեան
Հնդկաստան: Եւրոյ տարին Անգլիայէն գուրս ե-
լած գործուած ու չգործուած բամբակին գինն
էր 2,797,271,425 ֆրանք, իսկ առանձինն գոր-
ծուած բամբակին գինն էր 957,119,250 ֆրանք.
այսինքն գուրս ելած բամբակին բոլորական գնոյն
33 առ 0/0: Այս համեմատութիւնն աւելի շատ
էր 1846ին, վասն զի այն տեսնն էր 46 առ 0/0.
Ետքէն երթալով կամայ կամաց նուազեցաւ, ուր
ընդհակառակն բրդին ու մետաքսին համեմատու-
թիւնը աճեցաւ:

Սիգլիոյ ասիոյ հանքերը: — Վերջի տասը տա-
րուան մէջ Սիգլիոյ հանքերէն ելած ոսկին ան-
համեմատ կերպով աճեցաւ: Առանձնականաց
հանքերէն 1829ին ելեր էր 1 փուտ և 10 լիպրա
ոսկի, որ է ըսել իբր 16 օքքա ոսկի. իսկ 1856ին
ելած ոսկին էր 1136 փուտ և 24 լիպրա, որ է
ըսել իբր 14,463 օքքա: Հիմա 303 հանք կը բանին,
և տերութիւնը ելածին 20էն ինչուան 35 առ հա-
րիւր ինքը կ'առնու իբր հարկ:

Գալիֆոնիոյն Դոն-Դոն Էլ-Էն Գալիֆոնի-
նը: — Ըստ հաշուի վաճառականական լրագրի
մը, 1848էն մինչև 1857 միայն Գալիֆոնիայէն
համաշխարհական վաճառականութեան մէջ մը-
տած ոսկւոյն գումարն է 488,795,065 տոլլար, և
տոլլարը 5 ֆրանք սեպելով, կ'ընէ 2,443,975,325
ֆրանք, կամ թէ տարին 271,590,814 ֆրանք:
Հոս դիտելու է որ այս գումարն է մաքսատուէն
անցած ոսկւոյն գինը, վասն զի անմաքս փախ-
ցուած ոսկւոյն քանակութիւնն անծանօթ է:

Բալիզ Կառնաճ Լա-Կառնաճ Էլ-Էն Կառնաճ-
Էլ-Էն: — Բարիզ լուսաւորութեան կազմին գինը
դժալի կերպով վար իջնելուն համար գործածու-
թիւնը շուտ մը շատ յաճախեց: Հետեւեալ ցուցա-
կէն կը տեսնուի թէ 1853էն ինչուան 1857 որչափ
աճեր է այս գործածութիւնը.

1853 . . .	32,057,009	խոր. մեդր
1854 . . .	33,441,504	
1855 . . .	37,667,507	
1856 . . .	44,034,611	
1857 . . .	53	միլիոնէն աւելի:

Ալեքիոյ Միտի-Էլ-Կառնաճ Դոն-Դոն Էլ-Էն: — Ա-
մերիկոյ Միտի-Էլ-Կառնաճայ տարածութիւնն է

8,430,825 քառակուսի հազարամեդր, բնակիչը
23,191,347 հոգի, իսկ վաճառականութիւնն է
հազարաւոր միլիոններու տարին: Ի վերայ այսը
ամենայնի գրամոց թիւը համեմատութեամբ քիչ
է. վասն զի 1793էն ի վեր կտրուած ստակն է
84,391,974 լիւրա սգեռլին ոսկի, 21,283,279 լի-
ւրա սգեռլին արծաթ ու 334,090 լիւրա սգեռլին
պղինձ, կամ ընդ-ամենը 106,009,144 լիւրա սգեռլ-
ին, որ է ըսել 2,650,228,600 ֆրանք:

Մալի-Էլ-Էն Էլ-Էն ի Հիլի: — Հնդկաստանի
բերոց գլխաւորներէն մէկն ալ լեզակն է, և Պեն-
կալայի լեզակը շատ աւելի յարգ ունի քան թէ
Անգլիէան կղզիներէն ու Ամերիկայի ուրիշ կող-
մերէն եկած լեզակը, վասն զի Անգլիայից այս
բոյսիս մշակութիւնը շատ կատարելագործեցին:

Լեզակին բերքն էր 1775ին իբր 988,000 հա-
զարահարյա. բայց 1828էն ետե տարին 3,700,000
հազարահարյա՝ ինչուան 4,500,000 հազարահարյա
լեզակ կ'եղէ: Ճարտարութեան այս մասին գլուխ
եւրոպացիք են, որոնք 40 առ 0/0 անխառն շահ
ունին երբ տարին յաջող կ'ըլլայ: Այս վերջի տա-
րին Հնդկաստանի պատերազմին պատճառաւ լե-
զակին բերքն ալ շատ նուազեցաւ, և անցեալ օ-
գոստոսի կիսուն 2,938 սնտուկ նուազ լեզակ մը-
տաւ Կալիպազա համեմատութեամբ նախնի թաց
տարւոյն: Ընդհակառակն Մատրասու գաւառէն
388 սնտուկ լեզակ գուրս ելաւ սովորականէն ա-
ւելի:

ԲԵՆԿԱԼԱԿԱՆ

Երկու կամ գաղափար յափնտարելու համար: —
Ունեւելք մը, կամ ալ աղէկ՝ պղտի երկրթէ քը-
ծուար մը առ, որ փալլուն ըլլայ ու ամենեւին
Ժանգ չունենայ, և երկայնութեանը վրայ գետնէն
50 կամ 60 հարիւրորդամեդր բարձր բռնած՝ յան-
կարծ թող որ ճիշդ ծայրովը երթոյ սաղայատակ
կարծր գետնին զարնուի: Այն յանկարծական
զարնուածքէն մետաղին մասնը կոշտը ցնցուելով,
մագնիսական յատկութիւն կ'առնու երկաթը:
Եւ այս բանիս փորձ, երբոր բարակ ասեղ մը գա-
ւաթով ջրոյն երեսը լողացնես՝ ամենանուրբ բայց
մոմոտած թղթի մը վրայ պառկեցուցած, և այն
երկրթին ծայրը այս ասեղին մօտեցնես, կը տես-
նես որ երկրթէ քծուարը զասեղը իրեն քաշելով,
թղթովը ետեէն կը քաշէ: — Դարձեալ այն քը-
ծուարը նոյնպէս գետնին զարկ՝ բայց հակառակ
ծայրովը, և վերջը նորէն ասեղին մօտեցուր, ալ
ասեղը ոչ թէ կը քաշէ, հապա մէկ դի կը վանէ:

ԱԶԳԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Օրագրիս փետրուարի ամսաթիւնին մէջ, Է-
րես 35 տող 28, վերապաւ Մալի տպուած է.
կարգալու է Մալի: